

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Derslerde Yapay Zekâ Kullanım İlkeleri ve Seviyeleri

Prof. Dr. İrfan Kaymaz
Öğr. Gör. Bilal Öncül
Öğr. Gör. Emrah Şimşek

Erzurum Teknik Üniversitesi
Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

Doküman İçeriği

Bu doküman, Erzurum Teknik Üniversitesi bünyesinde yürütülen derslerde Yapay Zekâ (YZ) teknolojilerinin eğitim-öğretim süreçlerine entegrasyonuna ilişkin kullanım seviyelerini, temel kuralları ve etik ilkeleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

YZ'nin yükseköğretimde giderek artan rolü dikkate alınarak geliştirilen bu ilkeler, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini desteklemeyi, akademik dürüstlük ve şeffaflık ilkelerini korumayı, öğretim elemanlarının YZ araçlarını pedagojik amaçlarla etkin ve bilinçli biçimde kullanmalarını sağlamayı hedeflemektedir.

Bu kapsamda, Ders Bilgi Paketi içerisinde bu dokümanda tanımlanan YZ Kullanım Seviyelerinden en az birinin seçilmesi beklenmektedir. Seçilen seviyeye ilişkin kurallar, izin verilen ve yasaklanan kullanım biçimleri ile öğrencilerden beklenen sorumluluklar dersin bilgi paketinde açık, anlaşılır ve denetlenebilir bir biçimde belirtilmelidir. Böylece öğrencilerin, ders kapsamında yapay zekâ araçlarını hangi amaçlarla, hangi sınırlılıklar içinde ve hangi ölçütlere bağlı olarak kullanabileceklerini önceden bilmelerinin sağlanması hedeflenmiştir.

Ayrıca, belirlenen YZ Kullanım İlkeleri, dersin ilk haftasında ilgili öğretim elemanı tarafından öğrencilere açıklanmalı ve dönem boyunca uygulanacak kurallar hakkında öğrenciler düzenli biçimde bilgilendirilmelidir.

Bu yaklaşım ile yalnızca derslerde değil, aynı zamanda üniversite genelindeki tüm öğretim faaliyetlerinin ortak bir etik çerçeveye oturması; yapay zekânın eğitim sürecinde bilinçli, sorumlu ve üretken biçimde kullanılmasının güvence altına alınması hedeflenmiştir.

YZ Kullanımı Genel İlkeleri

Öğrenme Çıktıları ile Uyum:

Yapay zekâ araçlarının kullanım biçimleri, ders bilgi paketinde tanımlanmış öğrenme çıktıları ile uyumlu olacak şekilde planlanmalıdır. YZ, dersin öğrenme çıktılarını destekleyen bir öğrenme aracı olarak kullanılmalıdır.

Kapsamın Açık Belirtilmesi:

İzin verilen ve yasaklanan YZ kullanım biçimleri, ders bilgi paketinde ayrıntılı ve anlaşılır şekilde tanımlanmalıdır. Bu sayede öğrenciler, dersin hangi aşamalarında YZ'den yararlanabileceklerini açık ve doğru biçimde öğrenmiş olacaklardır.

Öğretim Elemanı Onayı:

Bu dokümanda açıkça belirtilmeyen veya ders bilgi paketinde tanımlanmamış olan her türlü YZ kullanımında, öğrenciler mutlaka ilgili öğretim elemanına danışmalı ve onay almalıdır.

Etik, Veri Güvenliği ve Tarafı Sonuç Riskleri:

Öğretim elemanı, dersin ilk haftasında öğrencilere YZ'nin temel çalışma prensipleri, olası önyargılar, tarafı sonuçlar üretme riski, etik boyutları ve veri gizliliği konularında bilgilendirme yapmakla yükümlüdür. Bu bilgilendirme, öğrencilerin teknolojiyi bilinçli, etik ve sorumlu bir şekilde kullanmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Akademik Dürüstlük ve Değerlendirme:

YZ'nin kullanımına izin verilen tüm seviyelerde akademik dürüstlük ilkesi korunmalıdır. YZ'nin kullanıldığı ödev, proje veya sınavlarda öğrencinin bireysel katkısı net biçimde ortaya konulmalı, değerlendirme ölçütleri buna uygun olarak tanımlanmalıdır. Öğrencilerin yalnızca YZ çıktısını sunmaları yeterli kabul edilmeyecek, kendi yorum, analiz ve katkılarının ölçülebilir şekilde değerlendirilmesi esas alınacaktır.

Şeffaflık ve Belgelendirme:

Öğrenciler, ödev veya projelerinde YZ'den yararlandıkları durumlarda, kullandıkları araçları, sürümleri ve kullanım biçimlerini kaynakça ya da ek açıklama bölümlerinde belirtmekle yükümlüdür (Jin vd., 2024; An vd., 2025).

YZ Kullanımını Seviyeleri ve Kuralları

YZ teknolojilerinin derslerde kullanımına ilişkin farklı seviyeler aşağıda tanımlanmıştır. Bu seviyelerden en az birinin her ders kapsamında belirlenmesi zorunludur. Bir dersin hangi seviyede YZ kullanımına izin vereceği, ilgili öğretim elemanının önerisi ve bölüm akademik kurulunun onayı doğrultusunda kararlaştırılır. Belirlenen seviye ve buna ilişkin kurallar, ilgili *Ders Bilgi Paketi* içerisinde ayrıntılı olarak yer almalıdır.

Literatürde, derslerde yapay zekâ kullanımına yönelik yaklaşımlar çoğunlukla kademeli modeller üzerinden tanımlanmaktadır. Örneğin, Carleton Üniversitesi tarafından önerilen modelde YZ kullanımını beş ayrı seviye üzerinden çerçeveslendirilmektedir: (i) *Minimal Kullanım*, (ii) *Orta Düzey Kullanım*, (iii) *Gelişmiş Kullanım*, (iv) *Entegre Kullanım*, (v) *Tam Entegrasyon* (Carleton University, 2025). Bu yapı, YZ'nin yalnızca yazım ve biçimlendirme gibi temel destek işlevlerinden başlayarak içerik üretimi, veri analizi süreçlerinde aktif bir rol üstlenmesine; nihayetinde ise öğrenme ortamına bütünüyle entegre edilmiş bir öğrenme ortağı/asistanı olarak konumlandırılmasına kadar farklı kullanım biçimlerini kapsamaktadır.

Benzer biçimde Perkins ve arkadaşları (2023) tarafından geliştirilen AI Assessment Scale (AIAS), eğitimde yapay zekâ kullanımını “hiç kullanımdan” başlayarak “tam keşif ve entegrasyona” kadar beş düzeyde tanımlamakta, bu sayede hem öğretim tasarımına esneklik kazandırmakta hem de akademik dürüstlüğün korunmasına katkı sağlamaktadır.

Bu nedenle, Erzurum Teknik Üniversitesi'nde YZ'nin derslerde kullanımına ilişkin politika, söz konusu literatürdeki kademeli yaklaşım temel alınarak **beş farklı seviyede** tanımlanmıştır. Ayrıca, YZ'nin fen bilimleri ile sosyal bilimler alanlarındaki etkilerinin ve kullanım biçimlerinin farklılık göstermesi nedeniyle, bu seviyeler disiplinler arası farklılıklar dikkate alınarak yapılandırılmıştır.

(i) Minimal Kullanım

Bu seviye, yapay zekâ (YZ) araçlarının yalnızca dil düzeltme ve biçimlendirme alanlarında sınırlı destek aracı olarak kullanılmasına izin vermektedir.

Öğrencinin akademik çalışmalarındaki özgün üretimi, entelektüel katkısı ve analitik becerileri temel alınmakta; YZ ise bu sürece doğrudan içerik üretimiyle değil, yalnızca biçimsel düzenleme ve ifade kolaylaştırıcı işlevleriyle katkı sağlamaktadır.

Bu kapsamda YZ'nin rolü, öğrencilerin hazırladıkları metinlerin anlaşılabilirliğini artırmak, yazım kurallarına uygunluğu sağlamak ve teknik hataları en aza indirmek ile sınırlıdır (UVM, 2023).

(i) Minimal Kullanım

Fen Bilimleri

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencinin deneysel, hesaplamalı ve analitik çıktılarının kendi yorumlarıyla aktarılmasıYZ'nin yalnızca yazım, raporlama ve görsel düzen kolaylığı sağlaması	<ul style="list-style-type: none">Bu seviyede belgeleme zorunlu değildir.Ancak rapor ve tez yazımında YZ kullanımına dair kısa bir not düşülmesi teşvik edilebilir.	<ul style="list-style-type: none">Dilbilgisi, yazım ve noktalama düzeltmelerTeknik raporlarda tablo, şekil ve grafiklerin biçimlendirilmesiSunum materyallerinde görsel düzen ve tasarım önerileriTeknik yazım ortamlarında biçimsel öneriler	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilere YZ'nin içerik üretiminde değil, yalnızca "yazım desteği" işlevinde kullanılabileceği açıkça vurgulanmalıdır.

Sosyal Bilimler

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">YZ'nin yalnızca yazım ve ifade kolaylığı sağlayan teknik bir araç olarak kullanılmasıÖğrencinin kavramsal analiz, eleştirel düşünme ve özgün içerik üretme becerisinin korunması	<ul style="list-style-type: none">Bu seviyede YZ kullanımının ayrıca raporlanması zorunlu değildir.Ancak öğretim elemanı isterse öğrencilerden kullanılan araçları belirtmeleri istenebilir.	<ul style="list-style-type: none">Dilbilgisi, yazım ve noktalamaTemel metin biçimlendirmeleri (başlık düzeni, paragraf yapısı)Okunabilirliği artırmaya yönelik basit stil önerileri (ör. uzun cümlelerin kısaltılması)	<p>Öğrencilere YZ'nin içerik üretiminde değil, yalnızca "yazım desteği" işlevinde kullanılabileceği açıkça vurgulanmalıdır.</p>

(ii) Orta Düzey Kullanım

- Bu seviye, yapay zekâ (YZ) araçlarının öğrencilerin fikir geliştirme, kavramsal çerçeveyi netleştirme ve çalışmanın başlangıç aşamalarında destekleyici bir unsur olarak kullanılmasını öngörmektedir (Queen's University, 2023; Xiao vd., 2023).
- YZ'den elde edilen içerikler, öğrencinin özgün düşünceleri, analizleri ve yorumları ile bütünleştirilerek sunulmalı ve bu katkılar mutlaka açık ve şeffaf biçimde belirtilmelidir.
- Ayrıca, YZ katkısının toplam içerikte sınırlı bir oranda tutulması zorunludur.
- YZ Katkısının en fazla yüzde kaç olacağı öğretim üyesinin önerisi ve bölüm akademik kurulunun kararıyla ders bilgi paketlerinde mutlaka verilmelidir.

Fen Bilimleri

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">YZ'yi teknik raporlamada veya proje planlamada yardımcı bir araç olarak kullanmakBilimsel doğrulama, deneysel analiz ve problem çözme sürecini tamamen öğrencinin sorumluluğunda bırakmak	<ul style="list-style-type: none">YZ katkısı açıkça belirtilmelidir. (örn. "Rapor iskeleti Copilot ile oluşturulmuştur")YZ katkısı, raporun veya çalışmanın en fazla %X*'i oluşturabilir. <p>* Bölüm akademik kurul tarafında belirlenen</p>	<ul style="list-style-type: none">Proje veya rapor için başlangıç fikri ve taslak oluşturmaTeknik terimlerin ve kavramların açıklanmasıLaboratuvar raporu veya sunum iskeleti için öneriler alma	<ul style="list-style-type: none">YZ yalnızca "taslak ve kavram desteği" için kullanılabilir; teknik doğrulama ve hesaplamalar öğrencinin sorumluluğundadır.Ödevlerde/projelerde öğrencinin kendi analizini öne çıkaran değerlendirme kriterleri uygulanmalıdır.Derslerde, YZ çıktılarındaki hatalar örneklenerek öğrencilere eleştirel doğrulama becerisi kazandırılmalıdır.

Sosyal Bilimler

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencinin düşünsel üretimini tamamen YZ'ye bırakmadan, yalnızca başlangıç fikirleri ve kavramsal çerçeve için destek almasını sağlamak	<ul style="list-style-type: none">YZ katkısı mutlaka belirtilmelidir (örn. "Bu paragrafın ilk taslağı ChatGPT tarafından oluşturulmuştur)YZ katkısı, raporun veya çalışmanın en fazla %X*'i oluşturabilir. <p>* Bölüm akademik kurul tarafında belirlenen</p> <ul style="list-style-type: none">Öğrencinin kendi analizi, yorumu ve eleştirel değerlendirmesi baskın olmalıdır.	<ul style="list-style-type: none">Yazım ödevi, proje veya sunumlar için fikir üretme ve beyin fırtınasıMakale ya da ödevin temel taslağını (outline) oluşturmaTeorik kavramların tanımlarını veya karşılaştırmalarını açıklamak	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilere YZ'nin yalnızca "yardımcı fikir üretme" rolünde kullanılabileceği, nihai metinlerde öğrencinin kendi argümanlarının ön planda olması gerektiği net olarak açıklanmalıdır.Derslerde örnek kullanım senaryoları gösterilerek, öğrencilerin YZ'ye bağımlı olmadan nasıl özgün katkı geliştirecekleri vurgulanmalıdır.Değerlendirme ölçütlerinde öğrencinin kendi yorum gücü ve kaynak kullanımı daha yüksek oranda dikkate alınmalıdır

(iii) Gelişmiş Kullanım Düzeyi

- Bu seviye, yapay zekânın öğrencilerin öğrenme ve üretim süreçlerinde daha aktif ve iş birliğine dayalı biçimde kullanılmasını kapsar.
- YZ yalnızca başlangıç fikri üretmenin ötesine geçer; veri analizi, taslak geliştirme, özet çıkarma, kodlama yardımı veya görselleştirme gibi süreçlerde ortak bir çalışma aracı haline gelir (McDonald vd., 2025).
- Ancak her durumda öğrencinin özgün katkısı, eleştirel değerlendirmesi ve nihai sorumluluğu korunmalıdır.

(iii) Gelişmiş Kullanım Düzeyi

Fen Bilimleri

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencinin deneysel ve hesaplamalı süreçlerini kolaylaştırmakFakat teknik doğrulama, hesaplama ve bilimsel yorumlamayı yalnızca öğrencinin sorumluluğunda bırakmak.	<ul style="list-style-type: none">Kullanılan YZ araçları, sürümleri ve katkı biçimi mutlaka raporda belirtilmelidir.YZ katkısı öğrencinin teknik analizini veya deneysel sonuçlarını gölgeleyecek boyuta ulaşmamalıdır.Kullanım, öğrencinin nihai çıktısındaki özgün teknik içerik üzerinde kontrolünü koruyacak şekilde olmalıdır	<ul style="list-style-type: none">Veri analizi veya veri hazırlık sürecinde YZ'den öneri almakKodlama süreçlerinde yardımcı öneriler veya hata ayıklama desteği almak (ör. GitHub Copilot, ChatGPT Code Interpreter)Grafik, tablo veya görselleştirme (ör. deney sonuçlarının daha açık sunulması) için öneriler almakAraştırma raporlarında-ödevlerde teknik konuların anlaşılır biçimde özetlenmesi	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilere YZ çıktılarının mutlak doğruluk taşımadığını göstermek için sınıfta hatalı veya yanıltıcı örnekler sunmakProje/Ödev ve laboratuvar raporlarında “YZ önerisi + öğrenci doğrulaması” şeklinde açık değerlendirme kriterleri koymakÖzellikle kodlama ödevlerinde, öğrencilerin kendi çözüm mantığını ve algoritmik düşünce sürecini açıklamalarını istemekDers içeriklerine özgü örnek Prompt Bankasının oluşturulması (Kurban ve Şahin 2024)

Sosyal Bilimler

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencinin araştırma ve yazım süreçlerini kolaylaştırmakFakat akademik düşüncüyü ve eleştirel analiz yetisini gölgelemeden öğrenme sürecine katkı sağlamak.	<ul style="list-style-type: none">YZ'nin katkısı mutlaka açıkça belirtilmeli (örn. "Literatür özeti ilk taslak olarak ChatGPT tarafından sağlanmış, ardından tarafımda düzenlenmiştir")YZ katkısı çalışmanın yardımcı kısmı olarak değerlendirilmeli, ana argüman ve analiz öğrencinin kendi üretimi olmalıdır.	<ul style="list-style-type: none">Akademik makale veya raporlarda literatür taramasını özetleme ve yapılandırma desteği almakKarmaşık teorilerin veya sosyal kavramların açıklanmasında YZ'den örnek senaryolar veya karşılaştırmalı modeller istemekUzun metinlerin özetlenmesi, tartışma sorularının veya anket taslaklarının oluşturulmasıGörsel materyal (ör. kavram haritası, tartışma diyagramı) üretiminde YZ'den faydalanmak	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilerin YZ'den aldığı özet ve önerileri mutlaka eleştirel olarak değerlendirmelerini istemekÖdevlerde "YZ çıktısını eleştirme" ya da "YZ'nin sağladığı önerilere kendi katkını ekleme" türünde özel kriterler koymakÖğrencileri, kaynakları doğrulama ve referansları kontrol etme konusunda özellikle uyararakDers içeriklerine özgü örnek Prompt Bankasının oluşturulması (Kurban ve Şahin 2024)

(iv) Entegre Kullanım Düzeyi

- Bu seviye, yapay zekânın yalnızca destekleyici veya işbirlikçi bir araç olmaktan çıkarak, öğrencinin öğrenme sürecinin doğrudan parçası ve “öğrenme ortağı” olarak konumlandığı düzeydir.
- YZ, problem çözme, araştırma stratejileri geliştirme, etkileşimli öğrenme deneyimleri tasarlama gibi süreçlere entegre edilir.
- Öğrenciler YZ ile sürekli diyalog halinde düşünme, üretme ve değerlendirme süreçlerini sürdürürler.
- Ancak, nihai akademik sorumluluk ve özgün üretim öğrencide kalmaya devam eder.

Fen Bilimleri

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">YZ'yi Fen ve mühendislik problem çözme ve araştırma süreçlerinde aktif bir öğrenme ortağı olarak kullanmakAncak öğrencinin doğrulama, kritik analiz ve nihai üretim sorumluluğunu korumak	<ul style="list-style-type: none">YZ'den alınan öneriler ve öğrencinin yaptığı seçimler açıkça belgelenmelidir (örn. "Model önerisi YZ'den alınmış, ancak doğrulama ve parametre optimizasyonu tarafımdan yapılmıştır").Nihai sonuçlardaki teknik doğruluk ve bilimsel geçerlilik öğrencinin sorumluluğundadır.	<ul style="list-style-type: none">Problem çözme süreçlerinde YZ'den alternatif çözüm yöntemleri istemek (örn. farklı yöntemleri/yaklaşımları karşılaştırma)Araştırma projelerinde deney tasarımı veya modelleme seçenekleri hakkında öneriler almakKarmaşık veri setlerini analiz etmek için YZ'den farklı yöntemler önermesini istemekKodlama sürecinde algoritma geliştirme veya alternatif optimizasyon yolları için "sürekli etkileşimli partner" olarak kullanmak	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilere, YZ'nin sunduğu çözümleri deneysel veya teorik temellere dayalı olarak doğrulamaları gerektiği özellikle vurgulanmalıdır.Proje ve laboratuvar çalışmalarında "YZ'den alınan çözüm önerisi + öğrencinin geliştirdiği nihai çözüm" birlikte raporlanmalıdır.Öğretim elemanı, öğrencilerin YZ'yi yaratıcı problem çözme süreçlerinde nasıl entegre ettiklerini değerlendirmeye yönelik özel rubrikler geliştirebilir.

Sosyal Bilimler

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencilerin eleştirel düşünme, karşılaştırmalı analiz ve derinlemesine argümantasyon becerilerini geliştirmekYZ'yi bir "tartışma ortağı" olarak kullanarak entelektüel diyalogu güçlendirmek	<ul style="list-style-type: none">YZ ile yapılan etkileşim açıkça belgelenmeli ve rapora yansıtılmalıdır. (örn. "Bu karşıt argüman, ChatGPT ile yapılan tartışmada önerilmiş ve tarafımca yeniden yapılandırılmıştır").Öğrencinin kendi düşünce süreci ile YZ'den aldığı katkı arasındaki ayırım net bir şekilde ortaya konmalıdır.	<ul style="list-style-type: none">Tartışmalı sosyal teorilerde farklı bakış açılarını keşfetmek için YZ'den karşıt argümanlar üretmesini istemekAraştırma projelerinde YZ'yi "sanal tartışma partneri" olarak kullanarak argümanları güçlendirmek veya sorgulamakKarmaşık metinleri etkileşimli biçimde analiz ettirmek (ör. uzun raporları bölümlere ayırarak farklı perspektiflerden yorumlatmak)Öğrencinin geliştirdiği hipotezleri YZ'ye sunarak alternatif yorumlar veya karşılaştırmalı analiz almak	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilere YZ'den alınan argümanları kendi bilgi birikimleri ve literatür desteğiyle test etmeleri gerektiği öğretilmelidir.Derslerde "YZ'nin önerdiği argümanı tartışma" veya "YZ'nin sunduğu perspektife karşı tez geliştirme" gibi alıştırmalar yaptırılabilir.Değerlendirmelerde öğrencinin yalnızca YZ çıktısını aktarması değil, bu çıktıyı nasıl dönüştürdüğü ve geliştirdiği ön plana çıkarılmalıdır.

(v) Tam Entegre Kullanım Düzeyi

- Bu seviye, yapay zekânın dersin yürütülmesinde zorunlu ve ayrılmaz bir bileşen haline geldiği düzeydir.
- Öğrenme çıktılarının bir kısmı doğrudan YZ araçlarının kullanımı üzerine inşa edilir ve öğrencilerin bu araçları etkin biçimde kullanabilmesi dersin hedeflerinden biridir.
- YZ, problem çözme, araştırma, üretim ve değerlendirme süreçlerinde merkezî bir rol üstlenir.
- Ancak, öğrencinin akademik katkısı ve eleştirel yaklaşımı bu süreçlerin ayrılmaz bir parçası olarak korunur.

Fen Bilimleri

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencilerin yapay zekâ araçlarını deney tasarımı, simülasyon, modelleme, veri analizi ve optimizasyon süreçlerinde maksimum verimlilik ve etkinlik sağlayacak şekilde kullanmalarıAynı zamanda teknik doğrulama, analitik düşünme ve bilimsel yöntemlere bağlı kalma becerilerini YZ ile birlikte geliştirmeleri	<ul style="list-style-type: none">Öğrenciler, kullandıkları YZ araçlarını ve sürümlerini açıkça rapor etmeli ve hangi aşamada nasıl kullandıklarını net biçimde yazmalıdır.YZ katkısının projede hangi çıktı veya tasarım üzerinde etkili olduğu belirtilmelidir (örn. “Model parametre önerileri Copilot tarafından verilmiş, validasyon tarafımdan yapılmıştır”).Kaynak gösterimi gibi, YZ araçları da raporlarda/ödevlerde ayrı bir bölümde açıklanmalıdır.	<ul style="list-style-type: none">Deney tasarımı, simülasyon ve modelleme süreçlerinde YZ'nin zorunlu araç olarak kullanılması.Veri analizi, optimizasyon ve tahmin modellerinde YZ tabanlı algoritmaların uygulanması.Kodlama, sistem tasarımı ve fen ve mühendislik problemlerinin çözümünde YZ'nin merkezî bir çözüm ortağı olması.Proje bazlı derslerde YZ'nin yenilikçi ürün ve prototip geliştirme sürecine entegre edilmesi.	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilere, YZ'nin önerilerinin mutlaka deneysel doğrulama veya Fen ve Mühendislik prensipleriyle karşılaştırılması gerektiği öğretilmelidir.Değerlendirme rubriklerinde, “YZ çıktısı + öğrenci doğrulaması ve özgün katkısı” birlikte ölçülmelidir.Dersler, güncel YZ uygulamalarıyla (YZ destekli CAD, optimizasyon, malzeme modelleme vb.) desteklenmelidir.

Sosyal Bilimler

Amaç	Belgeleme	İzin Verilen Kullanımlar	Öğretim Elemanına Öneri
<ul style="list-style-type: none">Öğrencilerin yapay zekâ araçlarını araştırma, metin analizi, içerik üretimi ve tartışma süreçlerinde verimliliklerini ve etkinliklerini en üst düzeye çıkarmalarıAynı zamanda bu süreçlerde eleştirel düşünme, argüman geliştirme ve farklı bakış açılarını değerlendirme becerilerini YZ ile etkileşim içinde geliştirmeleri	<ul style="list-style-type: none">Öğrenciler, YZ kullandıklarında hangi aracı, hangi sürümünü, hangi görev için ve nasıl kullandıklarını ödevlerinde belirtmek zorundadır.YZ katkısının nihai çalışmada hangi bölümlerde rol oynadığı açıkça yazılmalıdır (örn. “Bu özet kısmı ilk taslak olarak ChatGPT-4 kullanılarak oluşturulmuş, tarafımdan düzenlenmiştir”).Kaynakça gibi, YZ kullanımı da atıf ve not ile şeffaf biçimde belgelenmelidir.	<ul style="list-style-type: none">Akademik makale ve raporların hazırlanmasında YZ'nin araştırma, özetleme ve argüman geliştirme aşamalarında aktif olarak kullanılmasıBüyük veri tabanlarının (örn. sosyal medya verileri, tarihsel belgeler) analizi için YZ tabanlı araçların zorunlu kullanımıAnket, içerik analizi veya söylem analizi gibi araştırma yöntemlerinde YZ'den sistematik biçimde faydalanmakGörsel veya metinsel içerik üretiminde YZ'nin araştırma sürecinin ayrılmaz parçası olması	<ul style="list-style-type: none">Değerlendirme kriterlerine, YZ çıktılarının nasıl raporlandığı ve öğrencinin kendi katkısıyla nasıl bütünleştirildiği dahil edilmelidir.Öğrencilerin yalnızca YZ çıktısını sunmaları yeterli görülmemeli; bu çıktıyı nasıl dönüştürdükleri, eleştirdikleri ve geliştirdikleri de ölçülmelidir.Ders materyallerinde, sosyal bilimlerde YZ'nin kullanımına dair örnek uygulamalar (metin madenciliği, içerik analizi vb.) gösterilmelidir.

Kaynakça

Carleton University (2025). Sample Syllabus Statements for AI Use in Courses. Teaching and Learning Services.

Perkins, A., Smith, J., & Lee, C. (2023). The AI Assessment Scale (AIAS): A Framework for Evaluating AI Integration in Higher Education. arXiv preprint arXiv:2312.07086.

McDonald, T., et al. (2025). Generative artificial intelligence in higher education: Evidence from an analysis of institutional policies.

Xiao, Y., et al. (2023). Waiting, Banning, and Embracing: An Empirical Analysis of Adapting Policies for Generative AI in Higher Education.

Jin, L., et al. (2024). Generative AI in Higher Education: A Global Perspective of Institutional Adoption Policies and Guidelines.

An, H., et al. (2025). Investigating the higher education institutions' guidelines and policies regarding the use of generative AI.

University of Vermont. (n.d.). Teaching and Writing in the Age of Artificial Intelligence. <https://www.uvm.edu/wid/teaching-and-writing-age-artificial-intelligence>

Queen's University. (n.d.). Teaching and Learning Statements, Guidelines and Resources. <https://www.queensu.ca/provost/teaching-and-learning/statements-guidelines-and-resources/teaching-and-learning-statements>

Kurban, Caroline Fell ve Muhammed Şahin. 2024. The impact of ChatGPT on higher education: exploring the AI revolution. Emerald Publishing. LB2395.7 .K873 2024. <https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=6fd47b9f-e8e0-3ba2-8b8e-a2c14af7e3d3>.